

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 19 października 2016 r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w G. postanowił zaliczyć małoletniego J. J. do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, z symbolem niepełnosprawności 12-C, do dnia 31 października 2018 r. uznając, że niepełnosprawność małoletniego istnieje od dnia 20 stycznia 2011 r. W orzeczeniu Zespół wskazał, że istnieje konieczność zaopatrzenia małoletniego w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie według wskazań specjalisty (pkt 5 wskazań). Uznał, że J. J. wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (pkt 6 wskazań). Zespół uznał, że J. J. nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (pkt 7 wskazań). Nadto Zespół uznał, iż małoletni nie ma prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju (pkt 10 wskazań).

Na skutek odwołania matki małoletniego A. B. orzeczeniem wydanym w dniu 2 grudnia 2016 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w S. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w G.. Zespół wskazał, iż J. J. ma naruszoną sprawność organizmu, która powoduje w konsekwencji ograniczenia w możliwości funkcjonowania na poziomie uważanym za typowy dla osoby z pełną sprawnością, biorąc pod uwagę normę wiekową, płeć, czynniki społeczne i kulturowe. Nadto stwierdził, że warunkiem koniecznym dla wyrównania szans małoletniego jest zapewnienie czasowej pomocy innych osób w celu uczestnictwa w różnych sferach życia. Podkreślił, że orzekany nie jest osobą leżącą, nie wymaga pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia, nie jest całkowicie zależny od otoczenia w poruszaniu się i komunikowaniu, w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego i w kontakcie ze środowiskiem. Zespół zaznaczył, że małoletni może z pomocą innych osób zaspokajać podstawowe potrzeby życiowe, jak również funkcjonować w środowisku, realizując przypisane role społeczne, co nie powoduje całkowitej zależności od otoczenia i konieczności zapewnienia całkowitej opieki.

Działająca w imieniu małoletniego matka A. B. wniosła odwołanie od orzeczenia organu rentowego domagając się jego zmiany poprzez zaliczenie małoletniego do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, uznanie, że małoletni wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością egzystencji oraz że ma prawo do zamieszkania w oddzielnym pokoju. W uzasadnieniu wskazała, że J. J. jest dzieckiem z Zespołem (...), który uniemożliwia mu samodzielną egzystencję, właściwą dla osób w jego wieku. Dodała, że małoletni ma problemy z samoobsługą, przygotowywaniem posiłków, dbaniem o higienę osobistą, co rodzi potrzebę stałej opieki w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zaznaczyła, że ma przewlekły stan depresyjny oraz problemy ze snem, co uzasadnia przyznanie prawa do zamieszkania w osobnym pokoju.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w S. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. J. urodził się w dniu (...) Obecnie uczy się w klasie pierwszej liceum ogólnokształcącego o normalnym poziomie nauczania. Na czas nauki w drugim etapie edukacyjnym, nauki w gimnazjum oraz nauki w szkole ponadgimnazjalnej orzeczono wobec J. J. potrzebę kształcenia specjalnego. Obecnie korzysta z zajęć rewalidacyjnych przeznaczonych na pracę z psychologiem oraz nauczycielem polonistą.

Niesporne , a nadto dowód: opinia pedagoga dotycząca J. J. – k. 24, orzeczenie nr (...) – k. 1 dokumentacji medycznej znajdującej się na k. 17 akt organu, orzeczenie nr (...) – k. 2 dokumentacji medycznej znajdującej się na k. 17 akt organu, orzeczenie nr (...) – k. 3 dokumentacji medycznej znajdującej się na k. 17 akt organu.

W 2010 r. rozpoznano u J. J. zaburzenia adaptacyjne oraz cechy zespołu (...).

Dowód: zaświadczenie lekarskie – k. 1 akt organu.

J. J. ma problemy z funkcjonowaniem społecznym w zakresie rozumienia i stosowania norm, zasad oraz przewidywania oczekiwań czy motywów działania innych osób. Ma również problem z codziennym funkcjonowaniem. Jest osobą lękliwą.

Dowód: opinia pedagoga dotycząca J. J. – k. 24

Orzeczeniem z dnia 9 lutego 2011 r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w G. zaliczył J. J. do osób niepełnosprawnych, z symbolem niepełnosprawności 12-C na okres do dnia 17 września 2016 r. Jednocześnie Zespół orzekł, iż małoletni wymaga stałej konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Nadto wskazał, iż małoletni ma prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Dowód: orzeczenie – k. 12 akt organu.

U J. J. rozpoznaje się zespół (...) oraz zaburzenia depresyjno-lękowe mieszane powodujące umiarkowany stopniu niepełnosprawności. Stan J. J. nie powoduje konieczności zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Czas trwania orzeczonej niepełnosprawności jest okresowy – do dnia 31 października 2018 r. Stopień niepełnosprawności wynika z konieczności czasowej i częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Dowód: opinia biegłej sądowej z zakresu psychiatrii M. R. – k. 28-33.

J. J. w zakresie samoobsługi jest osobą samodzielną, sam dba o higienę osobistą. W szkole porusza się sam, często nawiązuje relacje rówieśnicze. Małoletni na wiele sytuacji reaguje lękiem i napięciem. Odczuwa smutek. Ma poczucie inności, a także nieradzenia sobie.

W przeszłości J. J. był skłonny do zachowań agresywnych, obecnie stara się reagować spokojniej. W zakresie zaburzeń depresyjno-lękowych leczony jest farmakologicznie, z dobrym efektem. J. J. ma cierpi na zaburzenia snu.

Stwierdzany u niego zespół (...) jest schorzeniem trwałym, natomiast zaburzenia depresyjno-lękowe pod wpływem leczenia mogą ustąpić.

Dowód: opinia biegłej sądowej z zakresu psychiatrii M. R. – k. 28-33, opinia uzupełniająca – k. 73.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

J. J. w chwili obecnej ma ukończone 17 lat, a więc niewątpliwie należy w stosunku do niego stosować zasady ustalania niepełnosprawności dotyczące osób powyżej 16 roku życia.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity – Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.) rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. (art. 4 ust. 1 ustawy). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy). Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne. (art. 4 ust. 3 ustawy).

Szczegółowe zasady orzekania o niepełnosprawności, w tym standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności, uregulowane zostały w wydanym w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 6c ust. 9 ustawy rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328). I tak zgodnie z rozporządzeniem: niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1 pkt 3), czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – konieczność udzielania pomocy, o której mowa w § 29 ust.1 pkt 3 w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 (§ 30 ust. 1 pkt 2).

W rozpoznawanej sprawie niespornym było, iż J. J. cierpi na zespół (...) oraz na zaburzenia depresyjno-lękowe mieszane. Spornym natomiast pozostawał stopień niepełnosprawności, jakim skutkują wymienione schorzenia. Matka reprezentująca małoletniego kwestionowała bowiem zaliczenie J. J. przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w S. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wskazując, iż jego stan zdrowia skutkuje stopniem znacznym, koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz prawem do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do podzielenia stanowiska przedstawicielki ustawowej małoletniego, a co za tym idzie do zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Z opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii (...) z dnia 1 lipca 2017 r. (k. 28 - 33) wynika, iż J. J. jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym z powodu zespołu (...) oraz zaburzeń depresyjno-lękowych mieszanych. Biegła podkreśliła, że małoletni w zakresie samoobsługi jest osobą samodzielną, sam dba o higienę osobistą, w szkole porusza się sam, częściej nawiązuje relacje rówieśnicze. Wskazała, że małoletni na sytuacje stresowe reaguje lękiem i napięciem. Zaznaczyła, że ma poczucie smutku oraz inności. Nadto wskazała, że małoletni wymaga pomocy opiekuna w dowożeniu do szkoły, odrabianiu lekcji, przygotowywaniu posiłku, pracach domowych. Dodatkowo zaznaczyła, że J. J. z powodu zaburzeń depresyjno-lękowych jest pod opieką ambulatoryjną oraz że jest leczony farmakologicznie z dobrym efektem. Wskazała, że zaburzenia depresyjno-lękowe pod wpływem leczenia mogą ustąpić, dlatego orzeczono w stosunku do niego okresowo stopień umiarkowany niepełnosprawności. W ocenie biegłej umiarkowany stopień niepełnosprawności J. J. wynika z konieczności czasowej i częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Z przedmiotową opinią nie zgodziła się reprezentująca małoletniego matka A. B.. W zarzutach do opinii wskazała, że badanie małoletniego będące podstawą wydanej przez biegłą opinii było przeprowadzone nienależycie, często było przerywane przez różne osoby. Nadto zarzuciła biegłej, że nie poświęciła wystarczająco dużo czasu na badanie małoletniego. Wskazała także, że biegła nie zebrała wywiadu dotyczącego bezsenności małoletniego jego sposobów odreagowania stresów oraz potrzeby posiadania miejsca wyciszenia. Podkreśliła, że biegła nie sprecyzowała jakie znaczenie dla codziennego funkcjonowania J. J., zwłaszcza w kontekście samodzielności mają zdiagnozowane przez nią zaburzenia depresyjno-lękowe. Wraz zarzutami do opinii biegłej A. B. przedłożyła ocenę procesów integracji sensorycznej.

Organ rentowy nie wniósł zastrzeżeń do opinii biegłej.

Uzupełniając opinię (k. 73) biegła M. R. wskazała, że mimo zewnętrznych zakłóceń badanie było przeprowadzone rzetelnie, wywiad został zebrany zarówno od matki małoletniego jaki od małoletniego (bez obecności matki), które trwało około godziny. Zaznaczyła, że zgodnie z rozporządzeniem, na które powołuje się przedstawicielka małoletniego w sprawie zamieszkiwania w osobnym pokoju bierze się pod uwagę rodzaj niepełnosprawności, w szczególności czy osoba porusza się na wózku inwalidzkim, jest osobą leżącą, ma znaczne ograniczenia w przyjmowaniu pokarmów i innych czynności. Pokreśliła, że zaburzenia snu występujące u J. J. nie są wystarczającą przesłanką uprawniającą do przyznania prawa do zamieszkiwania w osobnym pokoju. Podsumowując biegła podtrzymał wnioski zawarte w opinii głównej.

Sąd podzielił opinię biegłej, albowiem jest szczegółowa, stanowcza i konsekwentna. Zawiera w sposób jasno sformułowane wnioski oparte na analizie dokumentacji medycznej i bezpośrednim badaniu małoletniego, nadto szczegółowym wywiadzie na temat jego funkcjonowania rodzinnego i społecznego. Prawidłowość sporządzenia opinii nie budzi wątpliwości Sądu. Wnioski opinii korespondują z wynikami badań przedmiotowych i pozostają adekwatne do ustalonego rozpoznania. Dlatego też, Sąd uznał ją za miarodajną dla oceny stanu zdrowia J. J., a w konsekwencji podzielił zawarte w niej wnioski nie znajdując żadnych podstaw do ich zakwestionowania.

Za taką podstawę nie mogą zostać uznane zarzuty podnoszone przez przedstawicielkę ustawą małoletniego, a mające charakter subiektywnych skarg, nie popartych dokumentami medycznymi, z których mógłby wynikać wyższy stopień niepełnosprawności niż umiarkowany. Dowody zgromadzone w sprawie wskazują, że J. J. jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z koniecznością czasowej i częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Należy zauważyć, iż jakkolwiek, małoletni ma problemy z prawidłowym funkcjonowaniem zarówno w domu jaki w społeczeństwie, w szkole, jest osobą lękliwą, reagującą negatywnie na sytuacje stresowe, to jednak w zakresie podstawowej samoobsługi jest osobą samodzielną, sam dba o higienę osobistą, w szkole porusza się sam, bez pomocy matki, nawiązując relacje rówieńnicze. Nie jest osoba niezdolną do samodzielnej egzystencji. Biorąc pod uwagę treść art. 4 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie sposób orzec, że schorzenia J. J. kwalifikują go do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

Mając na uwadze wszystko powyższe Sąd, w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako nieuzasadnione.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
- (...)